

Ethnic Issues and Border Delineations in Soviet Central Asia: The Role of Ethnography

Kinga Száalkai*
(Budapest)

Abstract: During the history of ethnography, the cooperation between ethnographers and the political sphere was traditionally linked to the establishment and maintenance of rule and influence over peoples and smaller communities which were considered to be ‘backwards’. Experts contributed to the exertion of power over these communities by subtle means through scientific investigations into their lives, customs and other characteristics – however, as an exchange, these experts rarely gained much appreciation either from the side of their state employers or from other members of the academic community. The aim of my research was to analyse one of the extraordinary periods in the history of ethnography, when the discipline and the political authorities engaged in a wide cooperation in order to establish the foundations of a radically new type of state – the Soviet Union. This special period of time was the broad decade between 1917 and 1930, when ethnographers worked very closely with the emerging central government based on the Bolshevik party. Their significant influence was the most obvious in the field of ethnic issues and border delineations, especially in Soviet Central Asia, where they contributed to the establishment of Soviet rule and order in an area inhabited by multi-ethnic communities.

Keywords: ethnography, border delineations, nationality, Soviet Union, Central Asia

* szalkai.kinga87@googlemail.com, szalkaikinga@tatk.elte.hu

Özet: Etnografya tarihi boyunca, etnograflar ile siyaset alanı arasındaki ilişkinin genellikle kanunun düzenlenmesi ve sürdürülmesi ile “geri kalmış” olarak değerlendirilen halklar ve küçük toplulukların üzerindeki etki ile bağlantı olduğu düşünülmüştür. Uzmanlar bu topluluklar üzerinde güç elde etme çabasına, üstü kapalı yollarla, söz konusu toplulukların hayatları, gelenekleri ve diğer özelliklerine yaptıkları bilimsel araştırmalar aracılığıyla katkıda bulunmuşlar; ancak işverenlerinden de akademik çevreden de nadiren takdir görebilmişlerdir. Bu araştırmanın amacı, tamamıyla yeni bir tür devleti, Sovyetler Birliğini kurma amacıyla akademik ve siyasi yetkililerinin büyük bir iş birliği içinde bir araya geldiği etnografya tarihindeki en sıra dışı dönemlerden birini incelemektir. Bu özel dönem, 1917-1930 yılları arasında, etnografların Bolşevik partisi temelli yeni merkezî hükümet ile birlikte çalıştığı yaklaşık 10 yıllık süreye denk düşmektedir. Etnografların kayda değer etkisi en çok, çok etnikli toplulukların yaşadığı bir bölgede, Sovyet Orta Asya’sında, Sovyet hâkimiyetinin ve düzeninin kurulmasına yaptıkları katkılarla, etnik sorunlar ve sınır çizimi alanında görünür olmuştur.

Anahtar Sözcükler: Etnografya, sınır çizimi, milliyet, Sovyetler Birliği, Orta Asya